

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

University of Lapland

This is a self-archived version of an original article. This version usually differs somewhat from the publisher's final version, if the self-archived version is the accepted author manuscript.

Tieteellinen kirjoittaminen tutkijaryhmänä

Aaltonen, Tarja; Hautamäki, Tiina; Henriksson, Lea; Valokivi, Heli; Zechner, Minna

Published in:
Tiedepolitiikka

Julkaistu: 01.01.2020

Document Version

Versio on luotu osana julkaisuprosessia: julkaisijan asettelu ei ole tavallisesti tehty julkisesti käytettäväksi

Citation for pulished version (APA):

Aaltonen, T., Hautamäki, T., Henriksson, L., Valokivi, H., & Zechner, M. (2020). Tieteellinen kirjoittaminen tutkijaryhmänä. *Tiedepolitiikka*, 45(2), 721. <https://journal.fi/tiedepolitiikka/article/view/98236>

Aaltonen, Tarja, Hautamäki, Tiina, Henriksson, Lea, Valokivi, Heli & Zechner, Minna (2020) Tieteellinen kirjoittaminen tutkijaryhmänä [Scientific writing in a group of researchers]. Tiedepolitiikka 45(2), 7–21. <https://journal.fi/tiedepolitiikka/article/view/98236>

HYMY-tutkijaryhmä ja tieteellinen yhteiskirjoittaminen

Aaltonen, Tarja - Hautamäki, Tiina – Henriksson, Lea – Valokivi, Heli – Zechner, Minna

Akateemisen kapitalismin ristiriitainen maailma (*the schizophrenic university*, Shore 2010) on yksilöiden arjessa ja heidän toimijuutensa ulottuvilla. Yksilöt elävät akateemisen työn käytännöissä ja ne elävät yksilöissä. Akateemisessa kapitalismissa kehittyminen tutkijana perustuu paljolti kilpailemiselle. Projektityhteiskunnassa kestävä työsuhde on historiaa (*tenure*) ja tarjolla on vain juoksurata (*track*), kuten Keijo Räsänen (2016, 39) ironisesti kuvaa.

Vastavoimana tälle pessimistiselle ajankuvalle Roland Barnett (2014) haluaa muistuttaa siitä, että yliopiston moraalisen perustana on jakamisen ja huolenpidon etiikka, jonka tulisi levittäytyä yliopiston sisältä koko yhteiskuntaan. Lorraine Walsh ja Peter Kahn (2010) herättelevät puolestaan henkiin yhteisöllisen yliopiston (*the social academy*) vanhan idean, joka perustuu yhdessä tekemiselle ja toinen toisiltaan oppimiselle.

Artikkelissa tarkastellaan autoetnografisesti HYMY-tutkijaryhmän toimintaa ja kulttuuria hyödyntäen akateemisen työn tutkimusta sekä sosiaalipsykologian ryhmäteoriaa. Ryhmä on etsinyt tapoja tutkimuksen tekemiseen yhdessä pitäen kiinni akateemisen työn perusarvoista ja hyvän elämän ideaaleista. Tarkastelun kohteena on tutkijaryhmän toiminta akateemisen kapitalismin toimintaympäristössä ja ryhmänä toimimisen tuottama arvo, joka on saanut tarkastelemaan uudesta näkökulmasta klassista sosiaalipsykologian tulkintaa ryhmämielestä.

Johdanto

Sivistysyliopiston merkitys muuttui, kun akateemisen kapitalismin kehitys alkoi 1990-luvulla. Tämän seurauksena yliopistot omaksuivat julkishallinnon managerialistisen ideologian ohjausstrategiakseen ja ne pakotettiin profiloitumaan. Tiede- ja innovaatiopolitiikka viitoitti tietä kohti markkinaorientoitunutta yliopistoa, jossa tavoitteina olivat tehokkuus, tilivelvollisuus, kilpailullisuus ja markkinaorientaatio. (Hellström 2011.) Tuotantonormiksi asetettiin soveltava, yhteiskunnan ja teollisuuden tarpeita palveleva ja kaupallisesti hyödynnettävä tutkimus (Slaughter & Leslie 1997; Clark 1998; Marton 2005).

Huippututkimuksen käsite räätälöitiin akateemisen työn laadun määreeksi, kun Eurooppa pyrki lunastamaan paikkaansa maailman johtavana tietoperustaisena talousalueena. Syntyi yritys yliopisto (Etzkowitz 2004), jonka ytimenä on yksilötutkijan kilpailukyky.

Yhteiskuntatieteiden asema tiedon markkinoilla on erilainen suhteessa tieteenaloihin, joiden sosiaaliseen ja kulttuuriseen järjestykseen vahva kilpailullisuus ja tiedon kaupallinen hyödyntäminen ovat jo lähtökohtaisesti kuuluneet (Slaughter & Leslie 1997). Kilpailtu tutkimusrahoitus ohjaa yhä enemmän tutkimustyötä ja sen organisoitumista ja sitä kautta myös tekemisen tapoja ja tiedon luonnetta (Rinne ym. 2012, 71, 91). Huipun ja rahan yhteenliittymä on vastaansanomaton: raha todistaa huipulla olemista (Koski 2019, 69). Yritys yliopistossa perinteiset akateemiset arvot ja markkinaorientoituneet arvot elävät kuitenkin arjen käytännössä toisiinsa sekoittuneina (Ylijoki 2003). Akateeminen vapaus mahdollistaa myös itse asetettuihin tavoitteisiin pyrkimisen (Aarrevaara 2011).

Tiedepolitiikan linjaukset voivat kuitenkin näkyä ja tuntua yliopiston sisällä epätasa-arvoistavina rakenteina. Tieteenalojen ja eri asemassa olevien tutkijoiden ja tutkimusryhmien väliset hierarkiat ovat syventyneet. (Aittola & Ylijoki 2005; Rinne ym. 2012; Kuoppala ym. 2015; Jokinen & Venäläinen 2015.) 2000-luvulla kilpaillun tutkimusrahoituksen osuus yliopistoissa kasvoi ja suomalaisesta tiedejärjestelmästä tuli OECD-maiden kilpailullisin. Muutos on Suomessa ollut poikkeuksellisen raju, sillä yliopistouudistukset ovat olleet jyrkempiä ja selvemmin ylhäältä alaspäin johdettuja kuin esimerkiksi Ruotsissa. (Auranen & Nieminen 2010; Hokka 2019, 44–49.)

Instituutioiden arviointiin tarkoitetut normit ovat valuneet myös yksilötasolle. Kärjistäen on todettu, että jatkuva kehittyminen tutkijana on korvattu kilpailemisella (Peter & Bröckling 2016, 7). Ihanteena on kansainvälisesti orientoitunut ja verkottunut huippututkija, joka julkaisee tehokkaasti korkean impaktin julkaisuissa (Hokka 2019, 38). Kysymys ei ole akateemisen työn laadusta, vaan numeroista. Tutkijan ensisijainen tavoite on julkaista mahdollisimman paljon (Acker & Webber 2014, 201). Muottiin puristettu pisteidenkeruukulttuuri vyöryy tutkijoiden yli (Trux 2016, 54) ja aikataulutetun projektiajan ylivalta voittaa alaa (Ylijoki 2016). Yliopisto ei ole enää sivistysyliopisto, vaan tuotantolaitos (Rinne ym. 2012, 126).

Kokemukset akateemisessa maailmassa työskentelemisessä asettuvat ääripäihin. Kielteisimmillään työ yliopistossa on koettu epävarmana ja hallinnollisen työn kuormittamana. Myönteisemmillään työ tarjoaa kokemuksen onnistumisista ja uralla etenemisestä. Näiden ääripäiden väliin jää neutraali alue, jolla akateemisen maailman muutosten ei juurikaan koeta vaikuttavan yliopistossa työskentelemiseen. (Ylijoki & Ursin 2013.) Vaihtoehtona akateemisen kapitalismin vaatimuksille monet tutkijat haluavat kiinnittyä tiedeyhteisön tai oman koulukunnan perinteisiin ja akateemisiin arvoihin, kuten akateemiseen vapauteen ja mahdollisuuksiin tutkia itselle kiinnostavia asioita (Ylijoki 2003; Ylijoki & Henriksson 2018). Tarjolla olevia kulttuurisia resursseja, esimerkiksi perinteisten arvojen itsepintaisuutta ja hiljaisen voiman muotoja

(Räsänen & Trux 2012, 74) ei kuitenkaan välttämättä tunnusteta tai tueta. Akateemisessa työssä nähdään liian usein vain yksilötutkijan tulokset. On jopa puhuttu kilpailufetisismistä (*competition fetishism*), jolloin akateeminen kilpailu nähdään ratkaisuna lähes kaikkeen; muun muassa kansalliseen kilpailukykyyn tai yliopistojen pyrkimykseen palkata parhaat osaajat (Naidoo 2016). Yliopistossa ja sen reunoilla on kuitenkin vapautta toimia toisin vaalien työn mielekkyyttä ja omaehtoista tilaa. Artikkelin kirjoittajat edustavat akateemiselle kilpailulle vaihtoehtoista kulttuuria toimimalla HYMYksi nimettynä viiden yhteiskuntatieteilijän tutkijaryhmänä. Ryhmä ei kilpaile ja on tehoton, jos tehokkuutta mitataan julkaisujen määrällä suhteessa aikaan. Toisaalta ryhmä on tehokas suhteessa rahaan, koska ulkopuolista rahoitusta ei ole, eikä sitä ole haettukaan. Toimintaa voi luonnehtia myös nurkkakuntaiseksi, koska ryhmä ei ole julkaissut kansainvälisiä artikkeleita. Ryhmä ei ole myöskään projekti.

Tässä artikkelissa kuvataan HYMY-ryhmän muodostumista ja toimintaa soveltaen sosiaalipsykologisen ryhmäteorian näkökulmia. Tällöin keskitytään siihen, miten ryhmä muodostui, mikä luo ryhmäjäsennyttä, millainen on ryhmän rakenne, mitkä ovat sen sisäiset vuorovaikutuskäytännöt ja toimintakulttuuri sekä ryhmän toimintaan yleensä teorioissa liitetyt tehtävä- ja tunneulottuvuudet. Tarkastelun tuloksia rinnastetaan sosiaalipsykologi Irvin Janisin (1972) lanseeraaman ryhmämieli -käsitteeseen. Tämän klassisen käsityksen mukaan ryhmämieli tuottaa huonoja päätöksiä ja mahdollistaa vastuun kiertämisen (ks. Helkama, Myllyniemi & Liebkind 1999). Artikkelissa keskustellaan siitä, miten ryhmämieli synnyttyään voi olla luovuuden ja uskaltamisen mahdollistaja ja edistää tieteellistä kirjoittamista. Esitettyä uutta tulkintaa ryhmämielestä rinnastetaan käsitykseen tietoisuuden luonteesta yksilön tietoisuutta laajempaan ilmiönä (ks. Rowlands 2010).

Akateemisen työn arki: tulos, ulos vai sittenkin ryhmään

Tutkimuksen kohteena oleva ryhmä työskentelee akateemisessa maailmassa, jossa projektimuotoisuus on normi. Projektimuotoisuuden uskotaan olevan tuloksellinen tapa työskennellä, koska sen arvioidaan estävän jäykkyyttä, tyhjäkäyntiä ja hitautta. Projektinormin mukaisesti toimivissa ryhmissä työskennellään pääsääntöisesti vaihtuvissa tiimeissä rytmitetysti ja organisoidusti: tutkimusprojekti on ”täsmävaline täsmätehtävään”. (Ylijoki 2016, 22.)

Yhdessä kirjoittaminen on usein akateemisen työn luonteva osa. Vaikka yhdessä julkaisemisen tuottavuusluku voi olla korkeampi - etenkin kansainvälisessä julkaisemisessa (esim. Katz & Hicks 1997) - sosiaalitieteissä yhdessä kirjoittaminen on perinteisesti kuitenkin vähemmän arvostettua, ymmärrettyä ja tuettua (Cook & Gornall 2014, 276). Hakuprosesseihin liittyvissä asiantuntija-arvioinneissa yhteiskirjoittamista voidaan kummastella esimerkiksi siten, että ensimmäistä kirjoittajaa korostetaan ja

muita tutkijoita veloitetaan erittelemään oma osuutensa julkaisussa. Tutkijat kaipaavat kuitenkin luovaa yhdessä tekemistä, vaikka tällaiset työtavat voivat olla mittaan ja johtamisen kannalta haasteellisia (ks. Gornall, Thomas & Sweetman 2018). Hidas, pohdiskeleva ja nautinnollinen eteneminen tuottaa työskentelyyn mielekkyyttä ja löytämisen iloa sekä joskus myös häikäiseviä oivaltamisen hetkiä (Koski 2019, 72).

Vaikka akateemisessa kapitalismissa työn arkea kuvataan yksilön ponnistuksina, työtä tekevät myös erilaisista yksilöistä ja intresseistä koostuvat löyhät yhteenliittymät, kiinteämmät tutkijaryhmät ja monitieteiset tutkimusta tekevät tiimit, joilla on oma etiikkansa ja kulttuurinsa (Cook & Gornall 2014, 273). Tutkimuskirjallisuudessa on esimerkkejä tutkijaryhmistä ja -projekteista, joilla on formaali rakenteensa, johtajansa ja rahoituksensa (esim. Walsh & Kahn 2010; Gornall ym. 2014; Griffin, Hamberg & Lundgren 2013). Yhdessä tekemisen sosiaalisia rakenteita on ylipäänsä tutkittu vähän ja erityisen vähän kohteena on ollut spontaanisti syntyneet, yliopistojen ulkopuolella tai sen reunoilla toimivat ryhmät. Leena Kosken (1993, 77) sanoin, aidoimmillaan tiedeyhteisö on läsnä näkymättömässä yliopistossa. Oili-Helena Yljoen (2016, 24) tutkimus tuo esiin, että juuri ”luksusprojektit” mahdollistavat sen, että eri tutkimusvaiheille voidaan antaa se aika, minkä ne tarvitsevat. Tutkimuksella on kypsytymisen, oppimisen ja oivaltamisen ajat, jotka eivät taivu etukäteen asetettuun projekti- ja aikatauluun.

Miten tutkijat sitten selviytyvät akateemisen kapitalismin hyötyajattelun pyörteissä? Miten he pakenevat kilpailun normeja ja niiden puristavaa otetta ja löytävät omaa tilaa ja toiminnan vapautta? Vaikka suoritusorientaatio ja vallanhalu haastavat sivistysyliopiston ideaaleja (Ikonen & Pehkonen 2016, 72), ne kutsuvat esiin myös yhteistyön voimaa, yhteisten ideaalien puolustamista ja uudenlaista johtamista (ks. Gornall, Thomas & Sweetman 2018). Katseen kääntäminen akateemisen työn sisäisiin hyveisiin ja omaehtoisten toimintatapojen etsimiseen on avain uudelleen orientoitumiseen (Räsänen & Trux 2012, 71). Näillä vapauden vyöhykkeillä (emt, 256) tai vapausyhteisöissä (ks. Henttonen & LaPointe 2015) toiminnan säännöt tulevat akateemisen työn sisältä. Ne asettavat työn sisällön ja ammattietiikan ulkopuolelta asetettujen välineellisten päämäärien edelle. Omaehtoiset tilat ja tilanteet auttavat myös virkistäytymään ja toipumaan moraalisesta uupumuksesta. Jaettu elämänsä siitä, mitä luovuuden hyve tarkoittaa ja miltä se tuntuu tämän päivän akateemisessa maailmassa, on kuin ”balsamia arkisille haavoille” (Henriksson & Filander 2016, 7).

HYMY-tutkijaryhmä edustaa omaehtoisuutta. Ryhmän kulttuurin perustana ovat yhteiset pyrkimykset ja intressit, vastavuoroisuuden etiikka, keskinäinen luottamus ja yhteisöllisyyden perustuvat työkäytännöt (ks. Räsänen & Trux 2012, 58–64). Yhteisönä se on spontaanisti alkunsa saanut tutkijoiden luoma ja ylläpitämä ryhmä, joka määrittelee itse, millaiseen tutkimustyöhön kulloinkin ryhtyy. Ryhmä on luonut oman moraalisen tilansa, järjestänyt yhteistä aikaa sekä vaalinut toiminnan ja ajattelun vapautta. Näin

ryhmä on voinut harjoittaa ammattikäytäntöään tavalla, jonka jäsenet kokevat mielekkääksi, toimivaksi ja tarpeelliseksi sekä omilla tavoillaan myös tulokselliseksi. Ryhmän jäsenillä on tilivelvollisuus ennen kaikkea ryhmälle, ei rahoittajalle tai instituutioille, koska yhteistä rahoitusta, hanke- tai projektisidosta ei ole. Ryhmän toiminta nojaa akateemiseen identiteettiin, jota kuvaa tutkimuksen ja identiteetin erottamattomuus, eräänlainen tutkijan tauti. Se voi tarttua, kun on tutkijan koulutus ja pitkä kokemus yliopistossa työskentelystä ja tutkimuksen teosta. Tällöin maailmaa ja sen eri ilmiöitä tarkastelee usein tutkimuksellisesta näkökulmasta. (vrt. Evetts 2009.) Ryhmä on sosiaalisesti ja älyllisesti merkityksellinen ympäristö, joka auttaa kehittämään sekä yksilön että ryhmän yhteistä ajattelua kulloinkin meneillään olevan tutkimuksen tarkoituksen suuntaisesti (Mills 2015, 229). Sitä, mikä itse kullekin on tärkeitä akateemisessa työssä, ei määritä institutionaaliset vaatimukset, paitsi niiltä osin kuin tieteellinen julkaisutoiminta aikatauluineen ja käytäntöineen edellyttää.

Tämän artikkelin aineisto koostuu HYMY-tutkijaryhmän kenttätyöstä eli tutkimustyön prosesseista ja niiden yhteydessä kerättyjen erityyppisten aineistojen kuvauksesta ja analyysistä sekä lisäaineistoista, jotka on tuotettu tätä autoetnografiaa varten. Artikkelin työstäminen aloitettiin kokoamalla olemassa olevaa aineistoa, kuten ryhmäistuntojen muistiot, työnjakolistat, esitelmät, julkaisut, julkaisutoiminnan yhteydessä kertynyt kirjeenvaihto julkaisujen toimittajien kanssa sekä työpaikkojen ja dosentuurien hauissa saadut lausunnot. Muistelua käytettiin yhtenä aineistonkeruun muotona (Oinonen ym. 2016). Samalla kun ryhmän eri vaiheita muisteltiin, tuotettiin uusia dokumentteja, kuten taulukot jäsenten työsuhteista ja yhteisjulkaisuista. Aineistot on siten tuotettu eri aikoina, eri tarkoituksiin ja eri tyyleillä.

Aineistokorpuksesta nostetaan tekstissä esiin esimerkkejä, joiden avulla tuotetaan uutta tietoa ja kuvataan tutkijaryhmän kulttuuria ja sen toimintakäytäntöjä sisältäpäin ja pohditaan sitä, mitä ryhmä on jäsenilleen merkinnyt (ks. Tolonen 2001). Analyysin ja kuvailun lähtökohtina ovat ryhmän jäsenten yksilölliset ja yhteiset kokemukset, tietoisuus itsestä ja toisista, itsehavainnointi, ryhmän itsereflektio sekä kokemusten sijoittaminen ryhmän sosiaaliseen ja kulttuuriseen kontekstiin (ks. Rissanen 2015). Kyseessä on kulttuurinen itsereflektio, jossa autoetnografian tapaan tutkijat tarkastelevat itseään ja kokemuksiaan osana ryhmää ja sen kulttuuria (Ellis & Bochner 2000, 737, 751; Chang 2008).

Tutkijaryhmän pyrkimys on kirjoittaa auki omia työprosessejaan ja siten tietää omasta tietämisestään (ks. Harding 1986; Ronkainen 2000). Tavoitteena on niin sanottu kulttuurinen relevanssi, eli aineistojen avulla kerrotaan ryhmän toiminnasta sen omalla kielellä jotain merkityksellistä (Eskola & Suoranta 2005, 105). Tämä pyrkimys syntyy tarpeesta jakaa kokemuksia yhdenlaisesta tavasta tehdä tutkimusta yhdessä. Ryhmällä on ollut halu ymmärtää ja tulkita akateemisen työn muuttuvaa toimintaympäristöä, harjoittaa yhteisöllistä yliopistoa (ks. Walsh & Kahn 2010) sekä jakamisen ja huolenpidon etiikkaa (ks. Barnett 2014) käytännössä. Tämä siitä syystä, että voisi paremmin selviytyä muutoksessa ja saisi resursseja uudelleen

orientoitumiseen. Niille ryhmän jäsenille, jotka ovat jo jättäneet yliopiston, tämä vertaisryhmä on tarjonnut mahdollisuuden jakaa ja jäsentää kokemuksia jälkikäteen ja jatkaa sitä työtä, jonka takia aikanaan on yliopistoon mennyt, ja joka on jäänyt tutkijan taudiksi. Toistettavuuden arviointi tämäläisyydessä tutkimuksessa on siten mahdotonta, koska tutkijoiden yhdessä luoma tarina on sidottu heidän omakohtaiseen kokemukseensa ja menneisyyteensä (Ellis & Bochner 2000, 751; Rissanen 2015, 50). Christopher N. Poulosin (2017) tapaan, autoetnografiaa kirjoitetaan tuomaan toisenlaista näkökulmaa uusliberaalin yliopiston kapeasti määriteltyihin normeihin, kuten mittaamiseen, kontrolliin ja rahan ylivaltaan.

Seuraavaksi HYMY-ryhmän muodostumista ja toimintaa analysoidaan sosiaalipsykologisten käsitteiden valossa. Perusteluna käsitevalinnalle on, että uudenlaisen kielenkäytön avulla voi nostaa keskustelua akateemisen työn käytännöistä ja arvoista lähtökohtana tutkijayhteisön omaehtoinen, niin sanottu kolmas logiikka (Freidson 2001), joka on rinnakkainen organisaation ja markkinoiden logikoille. Kuten Oili-Helena Ylijoki (2019) muistuttaa, on tärkeää pohtia, mitä tarinaa akateemisesta työstä kertoo ja vahvistaa.

HYMY - Hyvän maailman yhteiskuntatieteilijät

HYMY-tutkijaryhmän käynnistyminen ajoittuu 2000-luvun alkuun ja Tampereen yliopistoon. Taustalla on hyvinvointi- ja kulttuuripalveluiden maisteriohjelma ja siihen liittynyt monitieteinen tutkijaverkosto. Vuonna 2009 julkaistiin verkoston toimittama teemanumero vanhuspalveluiden kehittämistarpeista Kunnallistieteellisessä Aikakauskirjassa (3/2009). Verkostosta eriytyi tutkijaryhmä, jonka ensimmäinen yhteisartikkeli ilmestyi tuossa teemanumerossa (Aaltonen ym. 2009). Sittemmin ryhmän kokoonpano supistui ja vakiintui viisihenkiseksi kirjoittajaryhmäksi, joka epävirallisesti nimettiin seuraavan artikkelin (Aaltonen ym. 2014) kirjoittamisen yhteydessä Hyvän Maailman Yhteiskuntatieteilijät (HYMY)-ryhmäksi.

HYMY-ryhmä täyttää klassiset pienryhmän tunnusmerkit (esim. Pennington 2005). Ryhmän muodostumisen kannalta keskeinen tekijä on jäsentietoisuus. Se viittaa ryhmään kuulumisen kokemukseen.

Merkityksellisenä pidetään myös sitä, että ryhmään kuulumattomat tunnistavat ja tunnustavat ryhmän olemassaolon. (Ks. Ahokas 2010.) HYMYjen osalta tämä ei ole ollut ulkopuolisille itsestään selvää, kuten tulee esiin yhden jäsenen vuonna 2017 saamasta asiantuntijalausunnosta: ”Tämä viisikko on tuottanut kolme arvioitaviksi annetuista julkaisuista. Mistään ei paljastu, mikä liittyy heidät yhteen.”

Koheesio eli kiinteytys on ryhmätoiminnan keskeinen aspekti (esim. Logren 2019, 26). HYMY-ryhmän kiinteyteen ovat vaikuttaneet jäsenten samansuuntaiset ja yhteiset kokemukset sekä mahdollisuus niiden jakamiseen. Tämä on ollut omiaan synnyttämään ryhmään vahvan tunneyhteyden, joka vastaa ryhmäteorioissa kuvattua ryhmän tunnetavoitetta (Jauhiainen & Eskola 1994). Kokemusten jakaminen ja

käsitleminen ovat hyvinvoinnin edistämiseen tähtäävässä ryhmätyöskentelyssä keskeinen elementti. Antaessaan tilaa kokemusten käsittelyyn, ryhmä tuottaa sosiaalista tukea ja keskinäistä reflektointia. (Ks. Logren 2019.) HYMY-ryhmän toiminta on tavoitteellista vaikkakin epämuodollista. Tunnetavoite pitää ryhmän koossa ja kiinteänä, minkä vuoksi siinä myös viihdytään. Jäsenten samanikäisyys, samankaltaiset työpolut ja työsuhteiden määräaikaisuus ovat hitsanneet jäseniä yhteen. Ryhmän jäsenten keski-ikä oli ryhmän käynnistyessä kymmenen vuotta sitten 46 vuotta eli ura-ajattelun näkökulmasta jäsenet eivät edustaneet lupaavia nuoria huippututkijoita. Yhtenä merkittävänä tunneyhteyttä muodostaneena seikkana on pitkään jatkunut akateeminen pätkätyöläisyys. Kun lasketaan yhteen viiden HYMY-ryhmän jäsenen eläkettä kerryttäneet työsuhteet viimeisen kymmenen vuoden ajalta, on jäsenillä ollut tänä aikana 113 työsopimusta. Näistä alle puolet (51) on ollut vuoden kestäneitä tai sitä pidempiä työsopimuksia. Toistaiseksi voimassa olevia työsopimuksia on ollut seitsemän, jos yrittäjäyyskin luetaan sellaiseksi. Ryhmän historiaan on mahtunut myös työttömyyttä (27 kuukautta) ja yksi irtisanominen. Artikkelin kirjoitushetkellä kahdella jäsenistä on toistaiseksi voimassa olevat työsuhteet, yhdellä pitkä määräaikaisuus, yksi on eläköitynyt ja yksi toimii yrittäjänä. Kukaan ryhmän jäsenistä ei enää toimi Tampereen yliopistossa, yhdellä on sinne dosenttuuri.

Tunnetehtävän lisäksi ryhmätoimintaan liittyy toinen tärkeä tavoite, tehtävätavoite (Jauhiainen & Eskola 1994). Se on päämäärä, johon ryhmän toiminta tähtää. HYMY-ryhmässä se on tieteellisten julkaisujen yhteiskirjoittaminen, joka johtune aiemmin mainitusta jaetusta tutkijan taudista. Se on tutkijan tapa katsoa ja toimia maailmassa. Kymmenen vuoden aikana on julkaistu viisi vertaisarvioitua yhteisartikkelia (Taulukko 1). Ryhmän nimi viittaa yhteisesti sovittuun tehtävään, joka on ikääntyvän yhteiskunnan epäkohtiin tarttuminen ja pyrkimys vaikuttaa niihin kommunikoimalla niistä tutkimuksen keinoin. HYMY-ryhmän keino vaikuttaa on tieteellisten yhteisartikkeleiden kirjoittaminen. Ryhmä keskustelee yhteiskunnallisista epäkohdista, jotka on koettu eriarvoisuutta tuottavina ja siksi "puistattavina". Puistattavuus merkitsee sitä, että jokin yhteiskunnallinen kysymys, mahdollisesti ryhmäläisten lähipiirissäkin koettu asia, herättää ryhmässä voimakkaita tunteita ja halun tarttua aiheeseen tai ilmiöön tutkijan käytössä olevin keinoin.

Marja Ahokas (2010, 188) nimeää ryhmätoiminnan vetovoimatekijäksi demokratian ja tasa-arvon. HYMY-ryhmässä tasa-arvoisuus on toteutunut niin vastuiden kuin vapauksien osalta, mikä on pitänyt korkealla motivaation työskennellä ryhmänä. Tasa-arvoisuus ilmenee myös ryhmän kommunikaatorakenteen symmetrisyytenä ja hajautuneisuutena (ks. Eskola 1979, 159). Tämä tarkoittaa sitä, että ryhmällä ei ole yksiselitteistä johtajaa. Työnjako neuvotellaan tilanteisesti ja työvaiheiden mukaan uudelleen. Ryhmä on kehittynyt kypsän ryhmätoiminnan vaiheeseen, jonka tunnusmerkkejä ovat hedelmällinen yhteistyö ja toimiva yhteisöllisyys. Jäsenet hyväksyvät ja ymmärtävät toisiaan, mutta esittävät myös erilaisia näkökulmia ja vasta-argumentteja. Ryhmä on valmis ottamaan riskejä ja sen vuorovaikutus on intensiivistä ja

tehtäväsuuntautunutta. Ryhmän synergia on vahvaa ja sen merkitys jäsenille suuri. (Ks. Tuckman 1965 ref. Ahokas 2010.)

Ryhmälle on muodostunut oma toimintakulttuurinsa, joka ilmenee erityisesti tutkimuksen tekemisen ja kirjoittamisen käytännöissä. Yhdessä tekemisen rinnalla kulkee kokemus yhdessä ajattelemisesta. Keskustelu kuljettaa ajattelua ja tuottaa oivalluksia. Näin ryhmä on enemmän kuin osiensa summa. Ryhmäajattelulla tai ryhmämielellä on sosiaalipsykologian historiassa ollut huono kaiku. Sillä on tarkoitettu ryhmäprosessia, joka tuottaa huonoja päätöksiä. Ryhmäajattelun piirteenä on pidetty sitä, että vaihtoehtojen ja riskien pohtiminen vähenee, jolloin tavoitteita ei analysoida eikä vaihtoehtoja punnita riittävästi. (Ks. Helkama, Myllyniemi & Liebkind 1999, 285.) HYMY-ryhmän toiminnan näkökulmasta, tämä ei ole kokemuksellisesti totta.

Tutkiminen ja kirjoittaminen ryhmässä

Tässä luvussa käsitellään akateemisen tutkimuksen ja kirjoittamisen keskeisiä vaiheita HYMYjen toiminnan kontekstissa, jossa yhdessä tekeminen on itsessään tärkeää. Tavoitteena on nostaa esiin sitä, mikä koetaan hyväksi tai mikä erottaa ryhmän tavan tehdä akateemista työtä jostakin muusta tavasta. Ensin kuvataan ryhmänä luotuja tapoja työskennellä yhdessä keskustellen ja kirjoittaen. Tämän jälkeen esitellään tutkimusaiheiden valintaa, teoriaa ja käsitteitä, menetelmiä ja analyyseja sekä julkaisuprosesseja. Ryhmän käytäntöjä kuvataan esimerkein (ks. Flyvberg 2001) keskittyen niihin seikkoihin, joiden on koettu ilmentävän sellaista yhdessä tekemistä, jonka ryhmän jäsenet kokevat toimivaksi, tarpeelliseksi ja mielekkääksi.

Yhdessä työskentelyn tavat

Jokaiseen ryhmän tapaamiseen asettaudutaan henkilökohtaisen elämän asioista ja tilanteista keskustellen. Tämän käytännön funktio on se, että orientoidutaan yhteiseen työntekoon ja samalla työskentelyyn osallistuminen kohtuullistetaan ja ajoitetaan elämäntilanteet huomioiden. Yhteiseen työskentelyyn varataan aikaa useampi tunti, pisimmillään jopa kahdeksan tuntia. Tärkeä osa jaksamista ja hengen nostatusta on yhdessä ruokailu ja kahvitelu. Aluksi tavattiin Tampereen yliopiston tiloissa, myöhemmin ryhmän jäsenten kodeissa. Tapaamiset ovat säännöllisiä ja aina kasvokkaisia. Tapaamiskertojen väli voi venyä työ- ja elämäntilanteiden mukaan joutaen muutamasta viikosta kuukausiin. Videovälitteinen tapaaminen ei ole vaihtoehto, sillä oivallukset syntyvät jakamalla yhteinen tila ja rakentamalla keskustellen ryhmän yhteistä mieltä. Esimerkiksi koronapandemian vuoksi yksi tapaaminen peruttiin ja käsikirjoitusta kierrätettiin ryhmän jäseneltä toiselle. Käytäntöyhteys syntyy tapaamisissa, joissa työstyvät niin ideat kuin

tekstit; sormet kirjoittavat, silmät lukevat ja suut puhuvat. Ryhmässä nauretaan paljon. Jaettu nauru luo yhteisyyden tunnetta ja saa naurajat kokemaan olonsa turvalliseksi (Kurtz & Algoe 2015, 586).

Tapaamisissa kukin kirjoittaa vuorollaan muistiinpanoja, joihin tallentuvat keskeneräiset ajatukset ja ideat sekä jäsenyydet, aikataulut ja työprosessin vaiheita rakenteistavat työnjaot. Työnjako koskee sekä aineistojen keräämistä, analyysia että kirjoittamista, joita tehdään itsenäisesti tai pareittain tapaamisten välillä. Kun artikkeliin tarvittavaa tekstimassaa alkaa olla riittävästi, on aika yhdessä pohtia kirjoituksen rakennetta, tulosten järjestämistä ja niiden tiivistämistä sekä aloittaa useita kierroksia käsittävä kirjoitusprosessi. Ryhmä kirjoittaa myös konkreettisesti yhdessä, jolloin istutaan ison näytön edessä, keskustellaan, kommentoidaan, sanellaan ja näppäimistöä käyttävä kirjoittaa osallistuen samalla keskusteluun. Tekstin sisään jätetään kommentteja ja tehtäviä tuleville kirjoituskierroksille.

Kaikesta agendaan liittyvästä pidetään kirjaa. Muistiinpanoja on tehty eri yhteyksissä ja eri tekniikoin. Käytössä ovat olleet taulukot, sanojen ja ilmaisujen laskeminen, värit, koodit, käsin kirjoittaminen, taululle kirjoittaminen, alleviivaaminen, lähdekirjallisuuden kopiot, referaatit ja keskustelumuiot.

Muistiinpanojen tekemisessä ryhmä onkin harjaantunut. Muistiinpanoin hallitaan työprosesseja ja käsitellään kiinnostavia yhteiskunnallisia ilmiöitä, omia kokemuksia, tutkimuskirjallisuutta ja aineistoja. Esimerkiksi tutkimusaineistoja on työstetty siten, että kukin tekee omat muistiinpanonsa aineistosta yhdessä sovitulla tavalla tai yhdessä sovitusta teemoista, jotka sitten jaetaan ryhmässä. Näin on ollut mahdollista käydä yksityiskohtaisesti läpi laajojakin aineistomassoja. Toisinaan osa aineistosta on valikoitu koeanalyysiin ja kirjoitettu tältä pohjalta alustavat analyysiohjeet, joita prosessin edetessä on tarkennettu. Koeanalyysi on aina osoittanut, että etukäteen kirjoitettuja ohjeita on tarpeen muuttaa, tarkentaa tai vaihtaa kokonaan toisiksi. Aineistot tuottavat aina yllätyksiä ja samakin aineisto voi tuottaa uusia haasteita ja odottamattomia tuloksia, kun sitä analysoi useampi tutkija.

Muistiinpanot ovat merkintöjen kokoelma, joka tarvitaan itseä varten, ryhmän tieteellisiä keskusteluja varten sekä yhteenvetojen ja väliarviointien tekemiseen. Muistiinpanot lisäävät ajatteluun käsitteitä ja niiden avulla prosessi etenee. (Mills 2015, 226-227.) Erytyypiset tekstit kerätään pilvipalvelussa sijaitsevaan kansioon, joka mahdollistaa kirjoittamisen kunkin jäsenen oman elämän tahdissa. Ryhmän koko tuo joustoa, sillä prosessi ei pysähdy, vaikka joku ryhmän jäsenistä ei johonkin prosessin vaiheeseen osallistuisikaan.

Tutkimusaiheet ja näkökulmat

Artikkelien aiheet päätetään yhteisissä keskusteluissa. Puistatusmenetelmä on nimitys, joka kuvaa usein työprosessin liikkeelle laittavaa alkusysäystä. Puistatusta herättävät yhteiskunnassa vallitsevat epäkohdat, jotka nostattavat kielteisiä tunteita. Puistatusta herättäviä aiheita ovat olleet hyvinvointiyhteiskunnan moraaliala, sivistystä ja vanhusten hyvää elämää käsittelevät teemat. Yhteiset kiinnostuksen kohteet ovat

helpottaneet aiheiden valintaa. Ryhmän jäsenet ovat yksityiselämässään kohdanneet hoivaan ja huolenpitoon liittyviä puistattavia elämäntilanteita, mikä on vahvistanut kiinnostusta keskusteluun hyvinvointiyhteiskunnan tilasta. Vanhuspalveluja koskeva uutisointi ja mielipidekirjoitukset ovat herättäneet huolta ja ihmetystä. Ryhmätapaamisissa on haukottu henkeä, itketty, naurettu ja keskusteltu kiivaasti. Puistatus ja ihmettely ovat toimineet lähtökohtina ja prosessin edetessä henkilökohtaisia kokemuksia on kyseenalaistettu, jatkojalostettu sekä kiedottu yhteiskunnallisen tason tutkimuskysymyksiksi. Henkilökohtaisen kautta on herännyt yhteiskunnallinen ja poliittinen mielenkiinto aiheeseen (Ungerson 1987; Mills 2015, 258). Aiheet eivät ole toimeksiantajien tai hallinnon sanelemia (Mills 2015, 115).

Tutkimusaiheiden valinnassa näkyy poikkitieteellisyys ja sisällöllinen jatkuvuus. Yleensä uuden artikkelin aihe kehittyy jo edellistä artikkelia työstäessä. Ryhmä täydentää ja laajentaa näkökulmaa ikääntyvään yhteiskuntaan. Ensimmäinen artikkeli (Aaltonen ym. 2009) käsitteli vanhuspalveluja politiikkadokumenttien näkökulmasta ja kuntapolitiikan foorumeilla. Hallinnon ja johtamisen rinnalle tuotiin palvelujen käyttäjien ja ammattilaisten näkökulma. Seuraavaksi vanhuspalveluiden näkökulmaa laajennettiin asiakkaisiin (Aaltonen ym. 2014) ja kansalaisiin (Aaltonen ym. 2015). Hoivasivistystä käsittelevässä artikkelissa (Aaltonen ym. 2016) astuttiin aikuiskasvatuksen kentälle. Ihmeteltiin, miten vanhusten omaiset ja läheiset, joille yhteiskunta on hoivavastuun sysännyt, osaavat toimia hoivan vastuunkantajina ja onko tilanne huomioitu kansansivistystyössä. Maisemaa omaelämäkertakirjoituksissa käsittelevässä artikkelissa tarkasteltiin kolmanteen ikään ehtineiden selviytymiskertomuksia (Aaltonen ym. 2019).

Tutkimusaineistot ja niiden valinta

Aineistot ovat laadullisia ja niiden käytössä on kaksi keskeistä periaatetta: ekonomia ja vaihtelu. Koska ryhmänä toimiminen ei perustu rahoitetulle projektille ja jäsenet ovat sidoksissa eri organisaatioihin, ei aineiston keruuseen ole erillisiä resursseja. Ryhmän jäsenillä on aineistoja aiemmista hankkeista ja avoimen tieteen aikana valmiita aineistoja on yhä helpommin saatavilla arkistoista (ks. Corti ym. 2014; Avoin tiede). Maisemaa kerronnallisena resurssina käsittelevässä artikkelissa (Aaltonen ym. 2019) oli aineistona omaelämäkertakirjoituksia, jotka löytyivät Yhteiskuntatieteellisestä tietoarkistosta. Kahdessa ensimmäisessä artikkelissa (Aaltonen ym. 2009; 2014) hyödynnettiin hoivapolitiikan asiakirjoja, kuten kehittämisohjelmia, lakeja ja asetuksia. Vanhusten hyvää elämää tarkastelevassa artikkelissa (Aaltonen ym. 2014) politiikka-asiakirjojen rinnalla käytettiin valmista haastatteluaineistoa. Artikkelin kirjoittamisaikaan vanhuspalvelulaki (Laki ikääntyneen... 2012) oli tulossa voimaan ja juuri siksi nostettiin esiin vanhusten näkökulma.

Aineistona artikkelissa, joka keskittyi vanhusten asumisen representaatioihin kodin ja laitoksen vastakkainasetteluna (Aaltonen ym. 2015) olivat Aamulehden mielipidekirjoitukset (1996-2014). Aineiston

valinta sai kimmokkeensa ensinnäkin siitä, että politiikka-asiakirjojen jälkeen kaivattiin aineistoihin vaihtelua. Toiseksi kiinnostuksen puistattavaan aiheeseen herätti ajankohtainen mielipidekirjoitus, jossa kotihoidon lähihoitaja toi esiin näkemyksensä siitä, että vanhukset kotiutetaan sairaalasta liian heikkokuntoisina (ks. emt, 262). Tavoitteena oli näin voimistaa kansalaisten ääntä, tai ainakin sanomalehteen kirjoittavien kansalaisten ääntä. Osin samoja mielipidekirjoituksia hyödynnettiin hoivasivistyksen käsitteen lanseeraavassa artikkelissa (Aaltonen ym. 2016).

Teoreettiset ja metodiset ratkaisut

Teoreettiset näkökulmat ovat löytyneet yleensä olemassa olevasta sosiaalitieteellisestä ja filosofisesta tietopohjasta, joka HYMY-ryhmän jäsenille on vuosia kestäneen tutkimustyön aikana karttunut. Myös teoreettiset seikkailut vieraammille vesille ovat olleet sallittuja ja ne on otettu mielenkiinnolla vastaan. Esimerkiksi vanhuksen hyvää elämää (Aaltonen ym. 2014) pohtivassa artikkelissa teoreettisen viitekehyyksen tarjosi Aristoteleen eudaimon -käsite, jota on käytetty muun muassa elämänlaatuun ja onnellisuuteen liittyvissä tutkimuksissa (Deci & Ryan 2008). Käsite oli tullut yhdelle ryhmän jäsenelle vastaan konferenssissa, jossa sitä avattiin kuntoutuksen filosofisena peruskäsitteenä. Ryhmän yhteisellä päätöksellä kokeiltiin sen käytettävyyttä työn alla olevan käsikirjoituksen tarpeisiin, ja käsite toimii teoreettisena kiteyttäjänä myös valmiissa artikkelissa.

Kun tutkimusta tehdään ryhmässä, menetelmien valintaa, teorian toimivuutta ja analyysia tulee verbalisoida koko ajan, jo ennen tekstin kirjoittamista. Muutoin yhteistä ymmärrystä tutkimuksen etenemisestä ei synny, eikä työtä voida jakaa eri kirjoittajille. Maisema omaelämäkerrallisenä resurssina – artikkelin (Aaltonen ym. 2019) prosessi lähti selkeimmin liikkeelle metodologiasta. Valittu omaelämäkerrallinen kirjoituskilpailuaineisto kutsui tarttumaan kerronnallisuuteen sekä teoreettisena että menetelmällisenä ratkaisuna. Aineistosta lähdettiinkin etsimään maisema –teemaan liittyviä kerronnallisia ulottuvuuksia (Herman 2009). Analyysi eteni hyödyntäen tutkijatriangulaatiota (ks. Janesick 1994), jota kiinteässä ryhmässä on luonteva toteuttaa.

Teoriat ja käsitteet eivät ole toimineet vain lähtökohtina, vaan ryhmä on myös tuottanut käsitteellisiä innovaatioita ja pyrkinyt keskustelemaan yli tiedealarajojen. Merkityksellisin ja puhuttelevin innovaatio ryhmän jäsenille on ollut hoivasivistys -käsite. Se syntyi poikkitieteellisenä keskustelunavauksena hoivan tutkimuksesta kansansivistyksen suuntaan (ks. Aaltonen ym. 2016). Vanhuspolitiikka nojaa vahvasti siihen, että kansalaisten tulee entistä enemmän hoivata omaisiaan. HYMYjä askarrutti kysymys siitä, millaisilla taidoilla ja osaamisella kuka tahansa voisi ryhtyä omaistensa hoivaajaksi ja asianajajaksi, ja ennen kaikkea se, kuka tätä osaamista kansalaisille tarjoaa, ja kuka ottaa vastuun hoivasivistyksen karttumisesta.

Kirjoittamisesta julkaisuprosessiin

HYMY-ryhmän toiminta perustuu siihen, että tutkimukselle annetaan aikaa ja asioita kypsytellään rauhassa. Ryhmällä on oma sisäinen yhdessä sovittu, toisinaan hidaskin tempo, joka kohtaa ryhmän ulkopuolelta tulevan nopean rytmin ja vaateet viimeistään julkaisuvaiheessa. Etenkin silloin, kun kyse on teemanumeron artikkelista tai jo hyväksytyin käsikirjoituksen viimeistelystä, ryhmä toimii julkaisukanavan antaman aikataulun mukaisesti.

Jokaisella tutkijalla on kokemuksia moninaisista, myös erikoisista ja perustelematonta kritiikkiä sisältävistä refereerausunnoista. Niin on myös HYMY-ryhmän jäsenillä. Siirtymä ryhmän yhteisyydestä akateemisen julkaisemisen, toisinaan karuun maailmaan vaatii työstämistä. Kahdesti ryhmän artikkelikäsikirjoitus on määritelty refereeprosessissa puheenvuoroksi tai keskustelunavaukseksi. Kumpikin käsikirjoitus (Aaltonen ym. 2014, 2019) julkaistiin myöhemmin vertaisarvioituna tutkimusartikkelina, sillä ryhmä arvioi, että kyseessä on tieteellinen artikkeli, joka tulee myös sellaisena julkaista. Päätoimittajat tai arvioijat voivat lukea käsikirjoituksia tendenssimäisesti ja yksipuolisesti omaa tieteellistä kenttää vartioiden (García, Rodríguez-Sánchez & Fdez-Valdivia 2015). Eräässä kirjoituskutsussa, johon ryhmä tarttui, oli mainittu, että teemanumeroon toivotaan monitieteisyyttä. Prosessin edetessä kävi kuitenkin ilmi, että päätoimittajalla oli teemanumeron suhteen oma näkemyksensä, jota seuraten hän ohitti teemanumeron toimittajat, jotka taas olisivat halunneet ryhmän käsikirjoituksen mukaan numeroon.

Käsikirjoituksista saadut arvioinnit voidaan aina yhdessä. Silloin tunteille on sijaa niin kriittisten kuin kannustavien kommenttien osalta. Yhdessä on myös helpompi pohtia, mihin ja miten reagoidaan sekä mihin ei reagoida. Korjaustehtävistä sovitaan, niitä jaetaan ja korjauksia tehdään myös yhdessä. Vaikka refereerausunnot voivat olla raskasta luettavaa, myös rakentavat ja kannustavat lausunnot puhuttavat. Paneutunut ja asiantunteva arviointi kannustaa jatkamaan, tarkentamaan ja ideoimaan uutta sekä tunnistamaan lukijoita kiinnostavat asiat. Jos käsikirjoitus on hylätty, se ehdotetaan muokattavaksi katsaukseksi tai se sopisi julkaistavaksi vasta huomattavien korjausten jälkeen, yhdessä keskustellen päätetään, hyväksytäänkö ehdotus, lähdetäänkö tekemään isoja muutoksia vai etsitäänkö toinen julkaisukanava. Ryhmän voima realisoituu palautteita prosessoitaessa ja julkaisukanavia etsittäessä. Jäsenet toimivat itsekkin refereeinä, toimittajina ja toimituskunnissa, joten toimintatapojen tuttuus auttaa myös omien hankkeiden edistämässä. Ryhmäläisten eri tieteenalat takaavat myös erilaisten julkaisukanavien ja tutkijaverkostojen tuntemisen, mikä on avuksi silloin, kun julkaisemisen vaihtoehtoista keskustellaan.

Ryhmä ja ryhmämieli

Tarkastelemalla HYMY-tutkijaryhmän toimintaa, klassista ymmärrystä ryhmämielestä voidaan tulkita uudesta, ryhmän myönteisiä merkityksiä esiin nostavasta suunnasta. Kokemuksellisesti voidaan todeta, että

ideat syntyvät ja kypsyvät eri tavoin yhdessä ajatellen ja tehden kuin yksin ponnistellen. Ryhmämielen näkeminen uuden kognitiotieteen näkökulmasta laajempaan tietoisuuden ilmiönä kuvastaakin sitä, miten HYMY-ryhmän jäsenet itse toimintaansa hahmottavat. Uusi tulkinta mielestä ei lähde kartesiolaiseen tapaan yksilön aivoista ja palaudu niihin, vaan sen mukaan mieli organisoituu mentaalisten prosessien kombinaatioina. Kognitiiviset prosessit ovat hybridejä, jotka sisältävät sekä hermostollisia prosesseja että laajemmin kehollisia ja ympäristöön kiinnittyviä prosesseja. Näitä prosesseja ovat kehollisuus (*embodied*), ulottuvaisuus (*extended*), toiminnallisuus (*enacted*) ja juurtuneisuus (*embedded*) (Rowlands 2010, loc 54 of 3441 & loc 1785 of 3441.)

HYMYjen ryhmämieli voisi näiden neljän e:n avulla kuvattuna näyttää tältä: Mielen kehollisuus viittaa siihen, miten mentaalit prosessit ovat rakentuneet laajemmissa kehollisissa rakenteissa ja prosesseissa. Ryhmässä työskenneltäessä mielen kehollisuutta (*embodied mind*) voisi ilmentää puistatusmenetelmä, joka sananmukaisesti kuvaa sitä, mistä ideat tarttua kulloiseenkin aiheeseen ovat lähteneet. Jokin asia tuntuu niin epäoikeudenmukaiselta, että se fyysisesti puistattaa. Tunteet ovat kehollisia, ne tuntuvat ja ne liittyvät mieleen (ks. Nummenmaa 2019). Suuri osa ryhmän tutkimustyöstä tehdään fyysisesti yhdessä. Kehollisuuden merkitys tulee huomioiduksi myös panostuksena työskentelyn kannalta merkityksellisiin elementteihin, kuten tarjoiluun, taukoihin ja miellyttävään työskentely-ympäristöön. Kehotietoisuus ei ole ensisijaisesti sanojen varassa käsitteellisesti rakentuvaa tietoisuutta, vaan fyysistä ja vahvan kokemuksellista.

Ulottuvaisuus viittaa siihen, miten mentaalit prosessit kurkottavat kohti ympäröivää maailmaa ja sen tapahtumia. Tietoisuus on HYMY-ryhmässä ulottuvainen (*extended mind*) siinä mielessä, että rajat jäsenten ajattelun välillä hämärtyvät. Tämä mahdollistaa ajatusten täydentymisen ja aidon dialogin, vaikka tietoisuus kiinnittyy samanaikaisesti jokaiseen ryhmän jäsenen yksilönä. Jäsenten kokemusmaailmoissa on riittävästi samoja elementtejä (yliopisto, tiede, tutkimus, ikä, sukupuoli), että he osaavat puhua samaa kieltä ja yhdistää ympäristössä havaitsemiaan asioita yhteisiin elementteihin. Koko ryhmän olemassaolon motivaatio (HYvän Maailman Yhteiskuntatieteilijät) liittyy yhteiskunnalliseen ulottuvaisuuteen ja haluun vaikuttaa.

Toiminnallisuus viittaa tapahtumiseen, joka syntyy organismin ja maailman välillä. Se on vastavuoroisuutta. Toiminnallinen mieli (*enacted mind*) ilmentää sitä, miten esiymmärryksen muodot vaikuttavat toiminnassa ja miten käyttäytyminen nousee maailmankuvasta ja peilautuu kokemuksissa. Tämän voi nähdä tulevan esiin esimerkiksi HYMYjen yhteisesti kehittämässä työskentelymuodoissa, työnjaoissa ja yhdessä kirjoittamisen tavoissa sekä henkilökohtaisen ja yhteiskunnallisesti merkityksellisen yhteen kietoutumisessa. Toiminnan taustalla on yhteisesti jaettu moraalinen perusta.

Mielen juurtuneisuus kuvaa puolestaan sitä, että asiat tapahtuvat kannattelevassa ympäristössä. Ilman oikeanlaista kiinnittymistä tilanteisiin mentaalit prosessit eivät aikaansaisi sitä, mitä tavoitellaan tai tekisivät sen vähemmän optimaalisesti, sanoo Rowlands (2010, loc 54 of 3441). Juurtunut mieli (*embedded mind*) toteutuu HYMY-ryhmän toiminnassa muun muassa jaettuna historiana. Kaikki ryhmän viisi jäsentä ovat opiskelleet sosiaalitieteitä, väitelleet ja työskennelleet Tampereen yliopistossa. Kaikki ovat eläneet yliopistoinstituution tiettyä vaihetta ja jakaneet siihen liittyviä kokemuksia, kuten jatkuvaa arviointia, rahan- ja toimenhakuja sekä akateemisia onnistumisia ja hylkäämisiä. Kaipuu löytää kilpailulle vastavoima ja halu lähteä kokeilemaan muuta, saattoi jäsenet yhteen. Ryhmämielen avulla ja sen tietoisella käyttöön ottamisella ryhmä on kokenut onnistuneensa vaalimaan akateemista vapautta ja sivistysyliopiston ideaaleja sekä luomaan kannattelevan ympäristön, jossa voi toteuttaa hyvän elämän perusasioita ja elää hyvää akateemista elämää.

Yhdessä tekemisen vapaus ja ryhmän sisäiset hyvät

Artikkelissa on esitetty autoetnografinen tarina omaehtoisesti muodostuneen monialaisen akateemisen ryhmän toiminnasta ja kulttuurista. Tarina näyttäytyy yhtäältä kommenttina kiristyneeseen akateemiseen työkuultuuriin ja toisaalta henkilökohtaisena selviytymiskeinona ja kehityskertomuksena tehdä tutkimusta tavalla, joka on merkityksellistä ja palkitsevaa, koska se mahdollistaa jakamisen ja aikaa edetä rauhassa.

Akateemisen työn tekeminen, yhdessä ajatteleva ja kirjoittaminen ovat kuin pieni oma maailmansa, joka voimaannuttaa ja antaa uskallusta tehdä tutkimusmatkoja sellaisellekin maaperälle, jolle yksinään ei uskaltautuisi tai jos uskaltautuisi, niin voisi helposti eksyä. Ehkä tarina HYMY-ryhmän toiminnasta herättelee osaltaan henkiin yhteisöllisen yliopiston ideaa, joka perustuu yhdessä tekemiselle ja toinen toisiltaan oppimiselle (Walsh & Kahn 2010). Ryhmässä mukana oleminen antaa mahdollisuuden ja puitteet jatkaa tutkijana, vaikka ei enää akateemisessa maailmassa muuten työskentelisikään. Omaehtoisuus auttaa toipumaan moraalaisesta uupumuksesta ja virkistäytymään. Ryhmä tarjoaa elämyksen siitä, mitä luovuuden hyve tarkoittaa, miltä se tuntuu ja miten sitä voi pitää elossa yhdessä tämän päivän akateemisessa maailmassa (ks. Henriksson & Filander 2016, 7). Akateemisessa työssä yhdessä tekeminen on monessakin mielessä palkitsevaa: tiedollisesti arvokasta ja avartavaa, sosiaalisesti rohkaisevaa ja yhteistä hyvää edistävää (Ylijoki & Henriksson 2018).

Tiedollisesti HYMY-ryhmällä on tarve yhdessä tekemisen avulla syvemmin ymmärtää ja tulkita omaa toimintaympäristöään. Työn itsehallinnan avulla ryhmä voi kehittää ammattitaitoaan sekä venyttää, syventää ja rikastaa työn hyvyyden arviointikriteereitä (Räsänen & Trux 2012, 256). Ryhmä pelaa akateemisen kapitalismin säännöillä ja sen sisällä tuottamalla tutkimusartikkeleita asiaan kuuluvilla areenoilla ja ryhmän jäsenet hyötyvät yhteistyöstä. Tulostavoitteet ovat kuitenkin ryhmän määrittelemiä ja

aikatauluiltaan väljiä. Yhdessä kirjoittaen saavutetaan jotain sellaista, johon kukaan ei olisi yksin kyennyt. Ryhmänä toimiminen on kuin pyöräilyn joukkueajoa: kukin on tehnyt vuorollaan parhaansa, jotta koko joukkueen tulos olisi mahdollisimman hyvä (Eskola 1998, 73–75). Lopputuloksesta ei voi tietää, mitä kukin on prosessiin tuonut ja minkä kohdan on kirjoittanut. Kirjoittaminen on ryhmän jäsenille myös harrastus vastaavalla tavalla kuin, jos kirjoittaa päiväkirjaa tai käy lukupiireissä.

Sosiaalisesti yhdessä tekeminen on toimintaa individualismin ylistyslaulua vastaan ja yhteisöllisen yliopiston puolesta: ryhmän johtajuus on jaettava, ryhmä toimii itseohjautuvasti ja valta jakautuu tasapuolisesti. Ryhmällä on tilivelvollisuus itselleen ja yhteiskunnalle, ei rahoittajalle tai instituutiolle. Ryhmä toimii omalla tavallaan ohittaen akateemisen kapitalismin ideaaleja ja samalla akateeminen maailma on siinä mielessä erityinen, että se sallii omaehtoisen tekemisen mittaamisen ja kilpailemisen kätköissä (ks. Filander 2016). Kilpailu saa ihmiset toimimaan toisin (Mrs. Kinpaysby 2008). Yhdessä tekeminen on rohkaisevaa ja hauskaa. Se on hyvinvointia ja yhteisen hyvän vuoksi ponnistelua.

Arvoperustainen luottamus kuvaa ryhmän moraalista ulottuvuutta. HYMY-ryhmän tärkein normi on ihmisten välinen luottamus. Se on julkilausumaton, mutta selkeä. Luottamuksen taustalla on kokemus vastavuoroisuudesta ja oikeudenmukaisuudesta. Jäsenet jakavat tutkijan identiteetin, tutkijan taudin. Ryhmän jäsenet ovat ikään kuin solmineet psykologisen sopimuksen ja näin sitoutuneet ryhmän toimintaan. Luottamuksen merkitys hyvinvoinnille ja työnteolle on kiistaton (Koivumäki 2008, 244). Luottamus ehkäisee kuormittavuutta ja toimii suojakilpenä ulkoa tulevia uhkia vastaan. Pohjimmiltaan yhdessä tekemisessä on kyse akateemisen työn sisäisistä hyveistä, moraalisen perustan kirkastamisesta ja sen uudelleen löytämisestä ja vahvistamisesta (ks. Barnett 2014).

LÄHTEET

Aaltonen, T., Henriksson, L., Karttunen, A., Kivimäki, R., Palukka, H., Silvennoinen-Nuora, L., Tiilikka, T. & Valokivi, H. (2009) Toimijat vanhusten hyvinvointipalveluja ohjaavissa kehittämissuunnitelmissa.

Kunnallistieteellinen aikakauskirja 37(3), s. 336–352.

Aaltonen, T., Henriksson, L., Tiilikka, T., Valokivi, H. & Zechner, M. (2014) Vanhuksen hyvä elämä asiakirjoissa ja haastattelupuheissa. Teoksessa Metteri, A., Valokivi, H. & Ylinen, S. (toim.) Terveys ja sosiaalityö. Jyväskylä: PS-kustannus, s. 244–270.

Aaltonen, T., Henriksson, L., Tiilikka, T., Valokivi, H. & Zechner, M. (2015) Kodista laitokseen: vanhusten asumisen representaatiot mielipidekirjoituksissa. Gerontologia 29(4), s. 262–275.

- Aaltonen, T., Henriksson, L., Tiilikka, T., Valokivi, H. & Zechner, M. (2016) Hoivasivistystä etsimässä – omaishoivan rajapinnat mielipidekirjoituksissa. *Aikuiskasvatus* 36(3), s. 195–209.
- Aaltonen, T., Henriksson, L., Tiilikka, T., Valokivi, H. & Zechner, M. (2019) Maisema omaelämäkertakirjoitusten kerronnallisena resurssina. *Sosiologia* 56(3), s. 266–281.
- Aarrevaara, T. (2010) Academic freedom in a changing academic world. *European Review* 18(1), s. 55–69.
- Acker, S. & Webber, M. (2014) Academia as the (com)promised land for women. Teoksessa Gornall, L., Cook, C., Daunton, L., Salisbury, J. & Thomas, B. (toim.) *Academic Working Lives. Experience, Practice and Change*. London: Bloombury, s. 199–214.
- Ahokas, M. (2010) Ihmisten väliset suhteet. Teoksessa Suoninen, E., Pirttilä-Backman, A-M., Lahikainen, A. R. & Ahokas, M. (toim.) *Arjen sosiaalipsykologia*. Helsinki: WSOYpro, s. 141–183
- Aittola, H. & Ylijoki, O-H. (2005) (toim.) *Tulosohjattua autonomiaa. Akateemisen työn muuttuvat käytännöt*. Helsinki: Gaudeamus.
- Auranen, O. & Nieminen, M. (2010) University research funding and publication performance – An international comparison. *Research Policy* 39(6), s. 822–834.
- Avoin tiede. <https://avointiede.fi/fi> Luettu 24.2.2020.
- Barnett, R. (2014) Conclusion: Academia as workplace: A natural pessimism and a due optimism. Teoksessa Gornall, L., Cook, C., Daunton, L., Salisbury, J. & Thomas, B. (toim.) *Academic Working Lives. Experience, Practice and Change*. London: Bloombury, s. 296–303.
- Chang, H. (2008) *Autoethnography as Method*. Walnut Creek: Left Coast Press.
- Cook, C. & Gornall, L. (2014) A new collegiality in collaborative work and practice. Teoksessa Gornall, L., Cook, C., Daunton, L., Salisbury, J. & Thomas, B. (toim.) *Academic Working Lives. Experience, Practice and Change*. London: Bloombury, s. 271–279.
- Corti, L., Haaker, M. & Van den Eunden, V. (2014) Making use of other people’s research data: Opportunities and limitations. Teoksessa Corti, L., Van den Eunden, V., Bishop L. & Woollard, M. (toim.) *Managing and Sharing Research Data. A guide to good Practice*. London: Sage, s. 240–274.
- Clark, B.R. (1998) *Creating entrepreneurial universities: Organizational pathways of transformation*. Guildford: Pergamon.
- Deci, E.L. & Ryan R.M. (2008) Hedonia, eudaimonia, and well-being: an introduction. *Journal of Happiness Studies* 9, s. 1–11. doi:10.1007/s10902-006-9018-1

- Ellis, C., S. & Bochner, A. (2000) Autoethnography, personal narrative, reflexivity. Teoksessa Denzin, N. K. & Lincoln, Y. S. (toim.) Handbook of qualitative research. Thousand Oaks, CA: Sage, 733–768.
- Eskola, A. (1979) Sosiaalipsykologia. Helsinki: Tammi.
- Eskola, J. (1998) Yhteiskirjoittaminen ja ”yhteis”kirjoittaminen tieteellisen tuottamisen prosessina. Teoksessa Eskola, J. (toim.) Kirjoituksia tieteellisestä kirjoittamisesta. Tampere: TAJU, s. 73–91.
- Eskola, J. & Suoranta, J. (2005) Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.
- Etzkowitz, H. (2004) The Evolution of the Entrepreneurial University. International Journal of Technology and Globalisation 1(1), s. 64–77.
- Evetts, J. (2009) New professionalism and New Public Management: Changes, continuities and consequences. Comparative Sociology 8(2), s. 247–266
- Filander, K. 2016. Yliopistojen moraalijärjestys ja toimijuuden ehdot. Tiedepolitiikka 41(2), s. 9–20.
- Flyvberg, B. (2001) Making Social Science Matter. Why social inquiry fails and how it can succeed again. Cambridge: Cambridge University Press.
- Freidson, E. (2001) Professionalism: The Third Logic. London: Polity.
- García, J. A., Rodríguez-Sánchez, R. & Fdez-Valdivia, J. (2015) Bias and effort in peer review. Journal of the Association for Information, Science and Technology 66(10), s. 2020-2030. doi.org/10.1002/asi.23307
- Gornall, L., Cook, C., Daunton, L., Salisbury, J. & Thomas, B. (2014) (toim.) Academic Working Lives. Experience, Practice and Change. London: Bloomsbury.
- Gornall, L., Thomas, B. & Sweetman, L. (2018) (toim.) Exploring Consensual Leadership in Higher Education. London: Bloomsbury.
- Griffin, G., Hamberg, K. & Lundgren, B. (2013) (toim.) The Social Politics of Research Collaboration. London: Routledge.
- Harding, S. (1986) The Science Question in Feminism. Ithaca and London: Cornell University Press.
- Hellström, T. (2011) Homing in on excellence: Dimensions of appraisal in Center of Excellence program evaluations. Evaluation 17(2), 117–131. <https://doi.org/10.1177/1356389011400891> Luettu 20.3.2020
- Helkama, K., Myllyniemi, R. & Liebkind K. (1999) Johdatus sosiaalipsykologiaan. Helsinki: Edita Prima Oy.

- Henttonen, E. & LaPointe, K. (2015) Työelämän toisinajattelijat. Helsinki: Gaudeamus.
- Henriksson, L. & Filander, K. (2016) Miten raivasimme tilaa vaihtoehdoille: tilaa toipumiseen, tukemiseen ja toisin tekemiseen. Tiedepolitiikka 41(2), s. 6–8.
- Herman, D. (2009) Basic elements of narrative. A John Wiley & Sons, Ltd., Publication: Wiley-Blackwell.
- Hokka, J. (2019) Mitä on hyvä sosiologia? Poikkikulttuurinen tutkimus sosiologian itseymmärryksestä. Tampere: Tampereen yliopiston väitöskirjat 169. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-1341-8> Luettu 20.3.2020
- Ikonen, M. & Pehkonen, L. (2016) Tieteellinen sivistys: kamppailua näkyvyydestä, maineesta ja paremmuudesta? Kasvatus ja Aika 10(4), s. 62–78.
- Janesick, V.J. (1994) The dance of qualitative research design. Teoksessa Denzin, N. K. & Lincoln, Y. S. (toim.) Handbook of Qualitative Research. London: Sage, s. 209–219.
- Janis, I. L. (1972) Victims of groupthink: Psychological studies of foreign policy decisions and fiascoes. Boston: Houghton Mifflin.
- Jauhiainen, R. & Eskola, M. (1994) Ryhmäilmiö. Porvoo, Helsinki, Juva: WSOY
- Jokinen, E. & Venäläinen, J. (2015) (toim.) Prekarisaatio ja affekti. Jyväskylän yliopisto: Nykykulttuurin tutkimuskeskuksen julkaisuja 118.
- Katz, J.S. & Hicks, D. (1997) How much is a collaboration worth? A calibrated bibliometric model. Proceedings on the Sixth Conference of The International Society for A Scientometric and Informetric, Jerusalem, Israel, June 16-19, s. 163–175.
- Koivumäki, J. (2008) Työyhteisöjen sosiaalinen pääoma. Tutkimus luottamuksen ja yhteisöllisyyden rakentumisesta ja merkityksestä muuttuvissa valtion asiantuntijaorganisaatioissa. Väitöskirja, Tampereen yliopisto: Tampere: Tampere University Press.
- Koski, L. (2019) Totuudesta rahaan – yliopiston uusi moraalinen järjestys. Teoksessa Filander, K., Korhonen M. & Siivonen P. (toim.) Huiputuksen moraalijärjestys. Tampere: Vastapaino, s. 49–74.
- Kuoppala, K., Pekkola, E., Kivistö, J., Siekkinen, T. & Hölttä, S. (2015) Tietoyhteiskunnan työläinen – Suomalaisen akateemisen projektitutkijan työ ja toimintaympäristö. Tampere: Tampere University Press.
- Kurtz, L.E. & Algoe, S.B. (2015) Putting laughter in context: Shared laughter as behavioral indicator of relationship well-being. Personal Relationships 22(4), s. 573–590

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista
28.12.2012/980.

Logren, A. (2019) The Management of Experience as a Platform for Social Influence in Health Promotion
Groups. Väitöskirja, Tampereen yliopisto. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-1208-4> Luettu 20.3.2020

Marton, S. (2005) Academics and the mode-2 society: Shifts in knowledge production in the humanities and
social sciences. Teoksessa Bleiklie, I. & Henkel, M. (toim.) Governing Knowledge. Dordrecht: Springer, s.
169–188.

Mills C. W. (2015) Sosiologinen mielikuvitus. 2. paino. Suom. Karisto, A., Konttinen, E., Takala, P. & Uusitalo,
H. Helsinki: Gaudeamus. Alkuperäisteos 1959.

mrs kinpaisby (2008) Taking Stock of Participatory Geographies: Envisioning the Communiversity.
Transactions of the Institute of British Geographers, New Series 33(3), s. 292–299.

Naidoo, R. (2016) The competition fetish in higher education: varieties, animators and consequences.
British Journal of Sociology of Education 37(1), s. 1–10.

Nummenmaa, L. (2019) Tunnekartasto. Kuinka tunteet tekevät meistä ihmisen. Helsinki: Tammi.

Oinonen E., Rautiainen-Keskustalo T. & Tiilikka T. (2016) 1970-luvun tyttökansalainen, peruskoulu ja media.
Aikuiskasvatus 38 (3), s. 169–178.

Pennington, D.C. (2005) Pienryhmän sosiaalipsykologia. Suom. Ahokas, M. Helsinki: Gaudeamus.

Peter, T. & Bröckling, U. (2016) Equality and excellence. Hegemonic discourses of economisation within the
German education system. International Studies in Sociology of Education, DOI:
10.1080/09620214.2016.1187575

Poulos, C. N. (2017) Under pressure. Cultural Studies ↔ Critical Methodologies 17(4), s. 308–315.

Rinne, R., Jauhiainen, A., Simola, H., Lehto, R., Jauhiainen, A. & Laiho, A. (2012) Valta, uusi yliopistopolitiikka
ja yliopistotyö Suomessa. Managerialistinen hallintapolitiikka yliopistolaisten kokemana. FERA. Jyväskylä:
Suomen kasvatustieteellinen seura ry.

Rissanen, P. (2015) Toivoton tapaus? Autoetnografia sairastumisesta ja kuntoutumisesta. Kuntoutussäätiön
tutkimuksia 88. Helsinki: Kuntoutussäätiö.

Ronkainen, S. (2000) Sandra Harding - Sijoittautumisen ja sitoutumisen tietoteoreetikko. Teoksessa
Anttonen, A., Lempiäinen, K. & Liljeström, M. (toim.) Feministejä - Aikamme ajattelijoita. Tampere:
Vastapaino, s. 161–186.

- Rowlands, M.J. (2010) *The New Science of the Mind: From Extended Mind to Embodied Phenomenology*. Cambridge: Massachusetts Institute of Technology. Kindle edition.
- Räsänen, K. (2016) "Miten menee?" Yliopistoon ja yliopistosta heitettyjen oikeat ja väärät tunnetilat. *Tiedepolitiikka* 41(2), s. 31–40.
- Räsänen, K. & Trux, M-L. (2012) *Työkirja. Ammattilaisen paluu*. Kansanvalistusseura: Helsinki.
- Shore, C. (2010) Beyond the multiversity: Neoliberalism and the rise of the schizophrenic university. *Social Anthropology* 18(1), s. 15–29.
- Slaughter, S. & Leslie, L.L. (1997) *Academic capitalism: Politics, policies, and the entrepreneurial university*. Baltimore: The John Hopkins University Press.
- Tuckman, B. W. (1965). Developmental sequence in small groups. *Psychological Bulletin*, 63(6), 384–399. <https://doi.org/10.1037/h0022100>
- Tolonen, T. (2001) Nuorten kulttuurit koulussa. Ääni, tila ja sukupuolten arkiset järjestykset. Gaudeamus: Helsinki.
- Trux, M-L. (2016) Minun yliopistoni – para-akateemisia huomioita. Keskustelua. *Tiedepolitiikka* 41(2), s. 53–56.
- Ungerson, C. (1987) *Policy is personal: sex, gender and informal care*. New York: Tavistock.
- Walsh, L. & Kahn, P. (2010) *Collaborative Working in Higher Education*. The Social Academy. New York: Routledge.
- Ylijoki, O-H. (2003) Entangled in academic capitalism? A case-study on changing ideals and practices of university research. *Higher Education* 45(3), s. 307–335.
- Ylijoki, O-H. (2016) Projektiyliopiston aikajännitteet. *Tiedepolitiikka* 41(2), s. 21–30.
- Ylijoki, O-H & Ursin, J. (2013) The construction of academic identity in the changes of Finnish higher education. *Studies in Higher Education* 38(8), s. 1135–1149.
- Ylijoki, O-H. (2019) Yhtenä torstaina. Teoksessa Räsänen, K. (toim.) *Tutkija toimii toisin - esseitä akateemisesta työstä ja sen vaihtoehtoista*. Aalto-yliopiston julkaisusarja, KAUPPA+TALOUS 3, s. 29–38. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-60-8879-2> Luettu 18.6.2020
- Ylijoki, O-H. & Henriksson, L. (2018) Insights from Early Career Academics: Making Time for Working Together in Finland. Teoksessa Gornall, L., Thomas, B. & Sweetman, L. (toim.) *Exploring Consensual Leadership in Higher Education*. London: Bloomsbury, s. 36–51.

Taulukko 1: HYMY-ryhmän julkaisut.

Julkaisutiedot	Fokus	Aineisto	Menetelmä	Keskeiset käsitteet
Maisema omaelämäkertakirjoitusten kerronnallisena resurssina. Sosiologia 2019, 56(3), 266–281.	Kolmas ikä ja elämästä kertominen	Valmis omaelämäkerta-aineisto	Narratiivinen analyysi	Maisema, kerronnallisuus
Hoivasivistystä etsimässä – omaishoivan rajapinnat mielipidekirjoituksissa. Aikuiskasvatus 2016, 36(3), 195–209.	Omaisten rooli vanhushoivassa	Aamulehden mielipidekirjoitukset	Rajapintojen analyysi	Hoivasivistys
Kodista laitokseen: vanhusten asumisen representaatiot mielipidekirjoituksissa. Gerontologia 2015, 29(4), 262–275.	Vanhusten asumista ja hoivaa koskeva keskustelu	Aamulehden mielipidekirjoitukset	Representaatioiden analyysi	Kodinomaisuus, laitos, koti
Vanhuksen hyvä elämä asiakirjoissa ja haastattelupuheessa. Teoksessa Terveys ja sosiaalityö. Metteri, A., Valokivi, H. & Ylinen, S. (toim.) Jyväskylä: PS-kustannus, 2014, 244–270.	Uuden vanhuspalvelulain lupaus suhteutettuna silloiseen tilanteeseen asiakirjoissa ja ihmisten kokemana	Lait, asetukset ja vanhusten haastattelut	Teorialähtöinen sisällönanalyysi	Eudaimon

Toimijat vanhusten hyvinvointipalveluja ohjaavissa kehittämisohjelmissa. Kunnallistieteellinen aikakauskirja 2009, 37(3), 336–352.	Millaista toimijuutta vanhuksilta ja ammattilaisilta odotetaan	Kehittämisohjelmat (esim. Kaste)	Kriittinen diskurssianalyysi	Toimija, toimijuus
---	--	----------------------------------	------------------------------	--------------------